

ورود موریانه‌ها

(بررسی نقش اسرائیلیات در تفسیر قرآن کریم)

حبیب‌ا... علی کوچکی

مینا حسن زاده

۱۳۹۷

سرشناسه	: علی کوچکی، حبیب‌الله، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: ورود موریانه‌ها: (بررسی نقش اسرائیلیات در تفسیر قرآن کریم) / حبیب... علی کوچکی،
	مینا حسن‌زاده.
مشخصات نشر	: گلستان: نشر کیسان، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۹۶ ص.
شابک	: ۲۵۰۰۰ ریال : ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۴۷-۹۸-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه.
عنوان دیگر	: بررسی نقش اسرائیلیات در تفسیر قرآن کریم.
موضوع	: اسرائیلیات
موضوع	: Israiliyyat
موضوع	: تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴
موضوع	: th century۲۰Qur'an -- Shiite hermeneutics
شناسه افزوده	: حسن‌زاده، م.، ۱۳۶۱ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۷ / ۸۰۱ / ۸۰۸ / ۲۹۷
رده بندی دیویی	: ۲۹۷ / ۱۷۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۹۵۳۷۶

ورود موریانه‌ها (بررسی نقش اسرائیلیات در تفسیر قرآن کریم)	: نام اثر
حبیب... علی کوچکی - مینا حسن‌زاده	: نام مؤلف
مصدقه فلیپا	: صفحه آرا
کیسان	: ناشر
وزیری	: قلم
پیشگام	: چاپ
۱۳۹۷ / اول	: نوبت چاپ
۱۰۰۰ نسخه	: شمارگان
۲۵۰۰۰ تومان	: قیمت
۹۷۸-۶۰۰-۸۶۴۷-۹۸-۰	: شابک



فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۳	فصل اول: کلیات
۳	تعریف و تبیین
۷	فصل دوم: معناشناسی واژه‌ها
۷	واژه اسرائیلیات و مفهوم آن
۱۳	تفسیر و آشنایی با مفاهیم آن
۱۳	معنای تفسیر و ریشه آن
۲۰	شیوه‌ها و مکتب‌های تفسیری:
۲۰	۱- تفسیر عقلی:
۲۱	۲- تفسیر عرفانی و صوفی گرانه:
۲۱	۳- تفسیر جامع:
۲۳	۴- تفسیر نقلی:
۲۵	معرفی تفاسیر روایی:
۲۶	موضوع و هدف از تفسیر
۲۹	فصل سوم: چهره‌های پدید آورنده اسرائیلیات و نمونه‌ها و داستان‌ها
۲۹	مهم‌ترین شخصیت‌های گسترش‌دهنده اسرائیلیات
۲۹	الف: کعب الاحبار

ب: وهب بن متبه	۳۴
ج: عبدالله بن سلام	۳۸
د: تمیم داری	۳۹
نمونه‌هایی از اسرائیلیات در داستان‌ها	۴۱
الف: اسرائیلیات در داستان حضرت عیسی (ع)	۴۱
رد و طرد این مجعولات	۴۷
اسرائیلیات و داستان ملخ‌های طلایی:	۴۷
نقد و بررسی این روایات	۴۸

فصل چهارم: زمینه‌ها و انگیزه‌ها و پیامدهای ورود اسرائیلیات به تفسیر قرآن	۵۱
عوامل و انگیزه‌های بود و نبود اسرائیلیات به تفاسیر:	۵۴
عامل اول، جلوگیری از انبساط اسلامت پیامبر (ص):	۵۴
- حدیث در دوران معاویه	۵۶
عامل دوم: حضور قصه‌گویان و دانش‌پژوران در انجمن‌های مسلمین	۵۷
عامل سوم: ضعف فرهنگی عرب	۵۸
عامل چهارم: خلاصه‌گویی قرآن و شرح و تفسیر آیه‌های پیشین در نقل قصص	۶۰
زمینه‌ها و ریشه‌های اصلی پیدایش و گسترش اسرائیلیات:	۶۶
۱- ارتباط مسلمانان با اهل کتاب	۶۷
۲- هیمنت و عظمت علمی اهل کتاب نسبت به اعراب	۷۰
۳- وجوه مشترک متون دینی یهود با قرآن	۷۲

فصل پنجم: واکنش اهل بیت (ع) و یاران پیامبر (ص) و دانشمندان اسلامی نسبت به اسرائیلیات	۷۵
موضوع قرآن درباره‌ی اسرائیلیات	۷۵
نقش تاریخی اهل بیت	۷۶
۱- دفاع از حقانیت اسلام در مقابل سایر ادیان:	۷۸
۲- مبارزه با روایات جعلی و اسرائیلیات:	۷۸
۳- تربیت شاگردان و تدوین اسلام ناب در قالب یک مذهب:	۸۲
واکنش امام علی (ع):	۸۲
واکنش امام سجاد (ع):	۸۳
واکنش امام باقر (ع):	۸۳

۸۴	واکنش امام صادق (ع):
۸۴	واکنش امام رضا (ع):
۸۷	عبدالله بن مسعود:
۸۸	حذیفه بن یمان:
۸۸	ابوذر غفاری:
۸۹	مستشرقان و اسرائیلیات
۹۰	دیدگاه و هشدار برخی از دانشمندان اسلامی در خصوص اسرائیلیات»
۹۴	سخن آخر
۹۵	منابع و مآخذ:

مقدمه

آنگاه آیین نوپای اسلام از دل عرب جاهلی ظهور کرد و درخشش قرآن کریم راه هدایت همتان را آغاز نمود و با زدودن غبار جاهلیت از چهره‌ی عرب جاهل حرکت نورانی خود را در سرتابرها آغاز کرد ولیکن در همان ابتدای راه با نشانه رفتن معجزه‌ی بزرگ الهی (قرآن کریم) سعی در افسانه جلوه دادن آن و ایجاد انحراف در این دعوت الهی پیامبر نیز آغاز گردید، نغمه‌هایی شوم، که جهت منحرف جلوه دادن آن از مکه آغاز گردید و آورنده این پیام الهی را بافنده‌ای ساحر و جادوگر و با تنزل دادن جایگاه والای کلام الهی به ساحت کلام و اندیشه بشری در سطح انسان و اسطوره‌های پیشینیان و سخنان فریبنده و شاعران و مانند این‌ها انجام گرفت تا جاذبه کلام الهی را در اعماق جان تشنگان حقیقت و مخاطبان راستین قرآن کریم بی‌اثر سازد؛ ولیکن آن‌ها را از هدایت مذبوحانه روبه جایی نبرد زیرا ذات اقدس الهی خود با کارگزاران غیبی‌اش نگرهبانی الهی را وحی را به عهده گرفته‌اند «إنا نحن نزلنا الذكر و أنا له لحافظون؛ البته ما قرآن را بر تو نازل کردیم ما هم او را محققاً محفوظ خواهیم داشت».

با پیشروی سپاه اسلام در دل تاریک کفار جاهل و ناگزیری همگان به روی آوردن به اسلام و پیوستن به سپاه نور و روشنائی عده‌ای تازه‌مسلمان در فتح مکه و یکدست شدن حاکمیت در مدینه النبی عالمان متعصب و دانشمندان آشنا به احکام و معارف تورات و انجیل و معتمدان عامه به ویژه آنان که ظاهراً مسلمانان شده بودند رسالت عظیم الهی را گردن نهاده و با ظاهری فریبکارانه و ترفندهای حيله‌گرانه خود را ملجأ و مأوای بسیاری از توده‌های ناآگاه به مبانی قرآن کریم و اسلام عزیز و چه بسا این گروه ملجأ و مأوای خواص

بی‌بصیرت گردید تا به‌وسیله این گروه‌های ناآشنا و جاهل و این خواص بی‌بصیرت ضربه‌های مهلک و جبران‌ناپذیری بر پیکر اسلام و آیین نوپای محمدی (ص) در این دوره وارد سازند این‌ها همان‌هایی هستند که توانایی مقابله با تحدی طلبی قرآن کریم را نداشته ولیکن راه تأویل و تفسیر آیات قرآن کریم را بر خود همواره دیده و با وجود مخالفت و نهی صریح پیامبر از رجوع به اهل کتاب در فراگیری احکام و معارف دینی عده‌ای شیفته موقعیت و موقعیت و منزلت علمی و اجتماعی عالمان کتابی گردیده بدین‌وسیله اهل کتاب از این راه توانستند اطلاعات و اخبار غیرواقعی خود را در درون فرهنگ عمومی جامعه و متون دینی وارد سازند و با درج کردن از گران‌بهاترین یادگاران پیامبر و جانشینان بر حق رسول اکرم (ص) و صاحبان علم بهیچ‌اولی الامر، برخی از مفسران آن روزگار، و با بسته شدن راه‌های نقل احادیث نبوی در سالیان بعد از رحلت پیامبر (ص) و سکوت ماندن احادیث ناب محمدی تا سالیان متمادی جایگزینی اخبار و اطلاعات اهل کتاب و قصه‌های قصه‌سرایان به‌عنوان منابع مهم تفسیر قرآن را می‌سازد و امروز اسرائیلیان در متون و منابع اسلامی بخصوص تفاسیر مأثور گردید و جوامع رایجی را تحت شعاع خود ساخت که امروز به‌وضوح خطر این اسرائیلیات و ردپای مسیحیت و عهدی که به ساز خرافات و اوهام متفاوت و ترویج آن در بین آنان که آشنا به مبانی فکری اسلام ناب محمدی (ص) نبوده و از مصادر اصلی و جریان بزرگ امامت غافل شده، رواج یافت و امروز همین تفاسیر آغشته به اسرائیلیات دستاویز دشمنان اسلام گردیده است لذا در این تحقیق بر آنیم تا ضرورت پالایش تفاسیر روایی را از وجود اسرائیلیات بنمایانیم.